

Uchwała Nr XXIV/188/2013

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia 25 stycznia 2013r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2013 - 2017**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) Rada Powiatu w Nidzicy uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2013 – 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nidzicy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jacek Kosmala

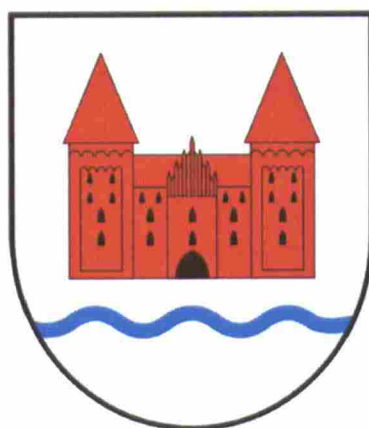
Opracowała:

Anna Kalinowska

UZASADNIENIE

Zapis art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) stanowi, że do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, określa w szczególności, zadania i działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Nidzickim.

**Załącznik
do Uchwały Nr XXIV/188/2013
Rady Powiatu w Nidzicy
z dnia 25 stycznia 2013 r.**

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE NIDZICKIM
NA LATA 2013 – 2017**

NIDZICA 2013

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Pojęcie i definicja „przemocy w rodzinie” w literaturze prawa oraz rodzaje przemocy w rodzinie	4
III.	Struktura problemu przemocy w rodzinie w powiecie Nidzickim	6
IV.	Cele i założenia Programu	17
V.	Charakter działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	18
VI.	Realizatorzy Programu	19
VII.	Finansowanie Programu	20
VIII.	Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu	20

I Wstęp

Dom rodzinny kojarzy się zazwyczaj z miejscem bezpiecznym dla człowieka. U niektórych jednak powrót do domu wywołuje lęk. Dla tej grupy osób stanowi on miejsce niebezpieczne ze względu na przemoc odbywającą się często za zamkniętymi drzwiami. W Polsce przemoc w rodzinie przez wiele lat była tematem wstydlivym i zmarginalizowanym. Sądzono bowiem, że nie należy się wtrącać w czyjeś sprawy rodzinne. Sprawcy byli bezkarni, zaś osoby doznające przemocy były osamotnione i nie miały większej nadziei na jakąkolwiek pomoc z zewnątrz.

Przemoc w rodzinie jest niewątpliwie najgorszym i najbardziej bolesnym rodzajem przemocy, ponieważ jej sprawcą jest najbliższa osoba – członek rodziny, a naturalnym środowiskiem życia człowieka jest właśnie rodzina.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie powiatu nidzickiego na lata 2013 – 2017 jest realizacją art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 ze zmianami) oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, które nałożyły obowiązek udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w postaci:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia specjalistycznego;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną;
- zapewnienia na żądanie osoby dotkniętej przemocą schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia ofiar przemocy w rodzinie.

Pomimo wdrażania przepisów ustawy w życie problem przemocy w rodzinie nie ulega zmniejszeniu. Okazuje się, że wiele rodzin, w których istnieje przemoc nie otrzymuje potrzebnej im pomocy, a przepisy prawa w niedostatecznym stopniu chronią ofiary przemocy w rodzinie.

Jednocześnie odpowiednie służby nie zawsze mogą oferować swą pomoc, gdyż same ofiary przemocy nie przyznają się do swojej sytuacji.

Dlatego też ustawa z dnia 10 czerwca 2010 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 125, poz. 842) wprowadziła bardziej restrykcyjne sposoby ochrony ofiar przemocy i zobowiązała jednostki samorządu terytorialnego do opracowania i realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Narastające zjawiska przemocy w rodzinie powodują, że niektóre działania określone w Programie są w trakcie realizacji, inne zaś mają charakter długofalowy i ich wykonywanie realizowane będzie w kolejnych latach.

II. Pojęcie i definicja „przemocy w rodzinie” w literaturze prawa oraz rodzaje przemocy w rodzinie.

Termin „przemoc w rodzinie” wykorzystywany jest dla określenia działań i zaniechań występujących w różnych związkach międzyludzkich. Zagadnieniem przemocy domowej zajmuje się wiele dyscyplin naukowych, począwszy od polityki społecznej, pedagogiki, socjologii, psychologii, prawa i wielu innych nauk.

Zgodnie z definicją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 2 pkt. 2 ustawodawca określa, że przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich nietykalność cielesną, ich godność, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym i fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Powyższa definicja wskazuje na to, że przemoc w rodzinie jest intencjonalnym wykorzystaniem siły lub władzy w sposób krzywdzący

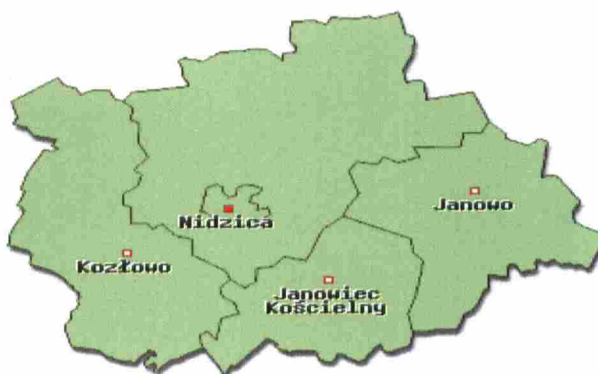
innych członków rodziny. Umyślne działanie lub zaniechanie działań może przebiegać w formie przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej lub ekonomicznej.

Przemoc w rodzinie może przybierać następujące formy:

- *Przemoc fizyczna* – wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, np. bicie, obezwładnianie, uderzanie przedmiotami, szarpanie (za włosy, ubranie), popychanie, odpychanie, obezwładnianie, policzkowanie, izolowanie od świata zewnętrznego, duszenie, kopanie, wykręcanie rąk, oparzenia, itp.
- *przemoc psychiczna* – to sprawowanie przez sprawcę kontroli psychologicznej nad ofiarą, to umyślne działania wykorzystujące mechanizmy psychologiczne powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku; grożenie (pozbawienia zdrowia/życia/własnym samobójstwem), grożenie niebezpiecznymi narzędziami, ubliżanie, ośmieszanie, używanie wyzwisk, zastraszanie, szantażowanie, kontrolowanie, znęcanie się nad zwierzęciem domowym, itp.
- *przemoc seksualna* – polega na wymuszaniu określonych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych partnera, demonstrowanie zazdrości, itp.
- *przemoc ekonomiczna* – działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy, np. nieprzekazywanie pieniędzy na utrzymanie, wynoszenie sprzętu domowego w celu sprzedaży, niszczenie rzeczy osobistych,

demolowanie mieszkania, przywłaszczenie sobie pieniędzy/mienia, zaciąganie kredytów obciążających również osobę doznającą przemocy, wymuszanie pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, itp.

III. Struktura problemu przemocy w rodzinie w powiecie nidzickim.

Mapa. Powiat Nidzicki z podziałem na Gminy.

Powiat Nidzicki należy geograficznie do obszaru Pojezierza Mazurskiego. Położony jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, na granicy z województwem mazowieckim. W jego skład wchodzi cztery gminy: Kozłowo, Janowiec Kościelny, Janowo oraz Nidzica, a łączna powierzchnia wynosi 961 km². Powiat zamieszkuje 34.121 osób, z czego 21.264 to mieszkańcy Gminy i Miasta Nidzica (stan na 31.12.2012 r.). W skład powiatu wchodzi 165 jednostek osadniczych, z których 103 to wsie sołeckie. Siedzibą Powiatu jest miasto Nidzica.

Na terenie Powiatu Nidzickiego działają instytucje/jednostki organizacyjne, które w zakresie statutowych zadań zajmują się również zagadnieniami przemocy w rodzinie. Wśród nich wyróżnia się następujące instytucje: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy w Olsztynie XII Zamiejscowy

Wydział Karny z siedzibą w Nidzicy i XIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Nidzicy, Prokuratura, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Poradnia Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu.

Niestety w powiecie nidzickim również istnieje problem przemocy domowej. Dowodem na to są pozyskane dane liczbowe z **Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy**, z których wynika, że w latach 2009 – 2012 odnotowano 2.049 interwencji domowych, założono 223 Niebieskich Kart i skierowano 68 wniosków o ukaranie do Sądu. Zachowanie ofiar przemocy domowej bywa irytujące, niezrozumiałe. Osoby będące ofiarami często zmieniają zeznania, wycofują skargę, zaczynają bronić sprawcę przemocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy aktywnie wspiera politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest ona skierowana do osób dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi, przemocą domową i uzależnieniami.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy od 2004 r. funkcjonuje *Punkt konsultacyjny*, który został utworzony w celu umożliwienia mieszkańcom powiatu nidzickiego dostępu do specjalistycznych usług prawnych, psychologicznych, pedagogicznych. Działalność punktu konsultacyjnego daje możliwość skorzystania z bezpłatnych porad specjalistów.

Porady specjalistów kierowane są do osób i rodzin w których występuje przemoc domowa, uzależnienia, problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przejściowe sytuacje kryzysowe. W Punkcie konsultacyjnym pomocy udzielają: prawnik, psycholog, pedagog – terapeuta. Problemy, z którymi zgłaszają się klienci są rozwiązywane w miarę możliwości na bieżąco. Specjaliści starają się, aby każda osoba zgłaszająca się do Punktu konsultacyjnego uzyskała pomoc w takim zakresie jakiego oczekiwała. W przypadku braku

możliwości rozwiązania problemu przez zatrudnionych specjalistów interesanci otrzymują adresy instytucji właściwych do załatwienia zgłaszanych spraw. Punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi, przemocą domową i uzależnieniami jest czynny: we wtorki – w godzinach od 15³⁰ do 17³⁰ w Nidzicy, przy ulicy Traugutta 13, w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Tab. 1. Wykaz pomocy udzielonej w ramach poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym w poszczególnych latach.

Lp.	Lata	Liczba osób objęta poradnictwem
1.	2009	140
2.	2010	100
3.	2011	161
4.	2012	191

Źródło: dane PCPR Nidzica

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy od 2006 r. jest także realizatorem *Programu korekcyjno – edukacyjnego*. Program ten adresowany przede wszystkim do osób pełnoletnich, które zostały prawomocnie skazane orzeczeniami z art. 207k. k., zarówno tych korzystających z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności jak i warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Adresatami mogły być także osoby uczestniczące w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków (oddziaływania korekcyjno – edukacyjne stanowią w tym przypadku uzupełnienie terapii podstawowej). Głównym założeniem programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację oraz oddziaływania psychologiczne i socjalizacyjne zmierzające do zmiany zachowań i postaw, sposobu myślenia oraz rozwinięciu mechanizmu samokontroli agresji. Do przeprowadzenia zajęć w oparciu o Program korekcyjno – edukacyjny skierowany do sprawców przemocy domowej zatrudniono 2

specjalistów, tj. psychologa oraz socjoterapeutkę z uprawnieniami mediatora sądowego.

Tab. 2. Liczba osób, które rozpoczęły i zakończyły Program Korekcyjno – Edukacyjny w poszczególnych latach.

Lp.	Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym	Liczba osób, które zakończyły udział w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym
1.	2009	5	4
2.	2010	10	4
3.	2011	8	7
4.	2012	16	7

Źródło: dane PCPR Nidzica

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy na bieżąco monitoruje sytuację dotyczącą przemocy w rodzinie. Dane statystyczne o przyjętych zgłoszeniach i występującym zjawisku przemocy w rodzinie są następujące:

Tabela. 1.

Liczba przyjętych zgłoszeń związanych z przemocą w rodzinie na terenie Gminy Nidzica w latach 2009 -20012		
Lp.	Rok	Liczba przyjętych zgłoszeń
1.	2009	6
2.	2010	4
3.	2011	16
4.	2012	23

Źródło: dane statystyczne z MOPS Nidzica.

Jak wynika z tabeli nr 1 zjawisko przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nidzica istnieje. Dane przedstawiają liczbę przyjętych zgłoszeń, które w poszczególnych latach wciąż ulegają zwiększeniu.

Tabela. 2.

Liczba skierowanych spraw do Sądu dotyczących przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nidzica w latach 2009 -20012		
<i>Lp.</i>	<i>Rok</i>	<i>Liczba spraw</i>
1.	2009	0
2.	2010	4
3.	2011	14
4.	2012	10

Źródło: dane statystyczne z MOPS Nidzica.

Tabela nr 2 ukazuje jak zmieniają się dane liczbowe skierowanych wniosków do Sądu o występującej przemocy w rodzinie w gminie Nidzica w poszczególnych latach. Jak można odczytać z tabeli proporcjonalnie w stosunku do kolejnych lat liczba tych wniosków wciąż wzrasta.

Tabela. 3.

Liczba porad udzielonych przez specjalistów na terenie Gminy Nidzica w latach 2009 -20012		
<i>Lp.</i>	<i>Rok</i>	<i>Liczba porad</i>
1.	2009	50
2.	2010	50
3.	2011	82
4.	2012	220

Źródło: dane statystyczne z MOPS Nidzica.

Tabela 3 ukazuje, iż z porad specjalistów zatrudnionych w MOPS Nidzica korzystają klienci, którzy są dotknięci różnymi problemami w tym przemocy w rodzinie. Najwięcej, bo 220 udzielono porad w 2012 roku, z których 192 to porady psychologiczne i 28 to porady prawnicze.

Zakres udzielonych porad przez specjalistów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nidzicy obejmuje porady prawne, rodzinne i psychologiczne.

W roku 2010 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nidzicy został utworzony **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**, którego podstawowym zadaniem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych przemocą w rodzinie. Zadania Zespołu obejmują: przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie, ocenę sytuacji problemowej, wypracowanie sposobu postępowania mającego na celu powstrzymanie przemocy oraz podejmowanie w tym celu działań przewidzianych przepisami prawa, udzielania kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

W obszarze zjawiska przemocy w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy działa jako realizator Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Nidzica na lata 2010 – 2015. W roku 2011 w ramach realizowanego projektu „Stop Przemocy w Rodzinie” współfinansowanego ze środków rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej. W ramach projektu funkcjonował Punkt Konsultacyjny (psycholog, radca prawny). Przeprowadzono szkolenia w zakresie przemocy w rodzinie dla policjantów, pracowników Sądu, pracowników poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Wychowawców Świetlic Środowiskowych i Socjoterapeutycznych, Pracowników ZOZ, pracowników socjalnych MOPS i PCPR. Ponadto funkcjonowała grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, dla 15 osób przeprowadzono warsztaty „Szkoła dla rodziców”, 52 osoby tj. matki z dziećmi uczestniczyły w 3 – dniowym pobycie w ośrodku wypoczynkowym. Dla mieszkańców Gminy Nidzica w

ramach realizowanego projektu zorganizowano konkursy: plastyczny i fotograficzny oraz happening pn. „Przeciw przemocy dzień i w nocy”. W roku 2012 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy kontynuuje realizację projektu „Stop Przemocy w Rodzinie”, w którym funkcjonuje Punkt Konsultacyjny (psycholog i radca prawny). Ponadto prowadzone są zajęcia superwizyjne dla asystentów rodzin oraz pracowników socjalnych a także dla pracowników instytucji pracujących w obszarze zjawiska przemocy w rodzinie. Prowadzona jest także grupa wsparcia dla ofiar przemocy, odbył się kurs dla mieszkańców Gminy Nidzica pn. „Chce być dobrym rodzicem”, została przeprowadzona akcja przeciwko przemocy pn. „podpisuję się pod tym”, reżyserowany jest film przez lokalną młodzież pn. „Przemoc oczami młodzieży”, został ogłoszony i rozstrzygnięty konkurs fotograficzny pt. „Przeciw przemocy dzień i w nocy”. Projekt realizowany jest od maja b. r. do grudnia b.r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie na podstawie zebranych danych liczbowych przekazał informacje o monitorowaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kozłowo w poszczególnych latach:

Tabela. 1.

Lp.		2009	2010	2011	2012
1.	Liczba zgłoszeń związanych z przemocą w rodzinie	8	3	9	13
2.	Liczba skierowanych wniosków do Sądu związanych z przemocą w rodzinie	0	1	0	2
3.	Liczba porad udzielonych przez specjalistów GOPS	16	20	80	15
4.	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia i porad specjalistów	16	20	80	15

Źródło: dane statystyczne z GOPS w Kozłowie.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie realizuje projekty i programy osłonowe tj. „Wspieranie Jednostek Samorządu

Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Realizacja projektu „Bądź asertywny – nie agresywny” przyczyniła się do podjęcia działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zajęcia jakie przeprowadzono w projekcie miały charakter edukacyjny i przyczyniły się do podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy. Utworzono tzw. grupę wsparcia, która przyczyniła się do rozszerzenia oferty pomocowej dla osób zagrożonych przemocą, a tym samym wpłynęła na zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie. Ważnym aspektem w realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozłowo jest ścisła współpraca pomiędzy poszczególnymi elementami systemu tj. placówkami oświatowymi, policją, sądem, kuratorami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Odbywały się spotkania z terapeutą w formie indywidualnej, jak i grupowej. Prowadzona jest współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy. Placówki oświatowe, które funkcjonują na terenie Gminy Kozłowo podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie o charakterze profilaktyki, w tym zakresie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie prowadzi profilaktykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Janowo. Na podstawie zebranych danych liczbowych przemoc w rodzinie występowała następująco w poszczególnych latach:

- w 2009 roku założono 7 Niebieskich Kart;
- w 2010 roku założono 1 Niebieską Kartę;
- w 2011 roku założono 4 Niebieskie Karty;
- w 2012 roku założono 5 Niebieskich Kart.

Opieka społeczna w Janowie nie kierowała do sądu spraw dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2009 -2012. Rodziny zamieszkujące teren gminy Janowo dotknięte problemem przemocy w rodzinie objęte są wsparciem: pracowników socjalnych, nauczycieli i pedagoga szkolnego, którzy w formie zajęć realizują profilaktykę informacyjno – edukacyjną w

zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży, specjalisty terapii uzależnień, który przeprowadza terapię i rozmowy indywidualne z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, sprawcami przemocy oraz ich ofiarami. Z pozyskanych informacji z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie wynika iż średnio 42 osoby rocznie uczestniczy w grupie wsparcia, z czego 6 osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W roku 2010 GKRPA przeprowadziła 12 rozmów profilaktycznych, w tym z 4 osobami współuzależnionymi, które najczęściej są ofiarami przemocy. W roku 2011 przeprowadzono 21 rozmów profilaktycznych, w tym z 5 osobami współuzależnionymi i ofiarami przemocy. Na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie GOPS w Janowie realizuje program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w gminie Janowo. Swym zakresem obejmuje on zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie oraz działań w zakresie profilaktyki przemocy w środowisku lokalnym. W 2011 roku przy GOPS w Janowie funkcjonuje zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aktywną politykę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie prowadzi **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym**. Poniżej przedstawiono informację o zjawisku przemocy domowej w poszczególnych latach występującej na terenie Gminy Janowiec Kościelny.

Tabela. 1.

Lp.		2009	2010	2011	2012
1.	Liczba zgłoszeń związanych z przemocą w rodzinie na terenie Gminy Janowiec Kościelny	0	1	4	15
2.	Liczba skierowanych wniosków do Sądu związanych z przemocą w rodzinie w Gminie Janowiec Kościelny	0	0	0	8
3.	Liczba porad udzielonych przez				

	specjalistów GOPS na terenie Gminy Janowiec Kościelny	32	25	28	299
4.	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia i porad specjalistów w Gminie Janowiec Kościelny	10	13	11	65

Źródło: dane statystyczne z GOPS w Janowcu Kościelnym.

Osobom dotkniętym przemocą Ośrodek oferuje nie tylko pomoc rzeczową i finansową. Jest to także pomoc pracowników socjalnych, którzy podejmują wszelkie działania mające na celu wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i godnych warunków życia. W ramach bliskiej współpracy instytucji lokalnych od 2008 roku GOPS Janowiec kościelny realizuje projekt programu „Tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Janowiec Kościelny”. Cele jakie zawarto w programie to: profesjonalna pomoc doradcza i terapeutyczna skierowana do dzieci i rodzin będących ofiarami przemocy, jak też i jej sprawcom oraz motywowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz ofiar przemocy. W trosce o minimalizowanie zagrożeń dla prawidłowości funkcjonowania rodziny w ramach działań Klubu Integracji Samopomocy w 2010 roku zorganizowano w świetlicy wiejskiej w miejscowości Safronka cykl zajęć warsztatowych z zakresu profilaktyki kryzysów życiowych. Dodatkowo Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym w 2010 roku w ramach projektu systemowego PO KL pn. „Inicjatywa na rzecz integracji w gminie Janowiec Kościelny” przeprowadził Trening Kompetencji i Umiejętności Społecznych, w którym 21 osób otrzymało wiedzę z zakresu budowania relacji międzyludzkich. W ramach tego projektu systemowego w 2012 roku do grupy 5 osobowej skierowane zostały działania związane z problemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednocześnie te osoby na warsztatach samoobrony i asertywności uczyły się: jak nie stać się ofiara przemocy, jak umiejętnie unikać napaści. W ramach współpracy z Zespołem Szkół w Janowcu Kościelnym ora szkołą Podstawową w Waśniewie w roku 2011 i 2012 odbyły się spotkania dzieci i rodziców z Policjantem, których celem było

podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie. W roku szkolnym 2011 – 2012 realizowane były Programy Profilaktyczne, których celem było zapobieganie agresji wśród uczniów oraz powstrzymanie przemocy. Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym na konferencji inauguracyjnej „Dni Rodziny 2012” w maju 2012 r. zaprezentował prelekcje nt. „Przemoc w rodzinie”, „Możliwości prawne rozwiązywania przemocy w rodzinie”. Mimo wielu działań na rzecz ofiar przemocy i z tego tytułu osiągnięć, istnieje szereg deficytów, które wymagają rozwiązania. Istnienie przemocy domowej oraz konieczność przeciwdziałania temu zjawisku wymaga intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki i uświadomienia ważności problemu. W Urzędzie Gminy w Janowcu Kościelnym funkcjonował i funkcjonuje nadal Punkt Konsultacyjny w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu. Zatrudniony Specjalista psychoterapii prowadzi poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy działająca na terenie powiatu nidzickiego udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej, a także rodzicom i nauczycielom pomocy związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Do głównych zadań Poradni należy między innymi wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny. Od wielu lat prowadzone są w Poradni zajęcia warsztatowe pod nazwą Szkoła dla Rodziców. Do tworzonej grupy typowani są rodzice mało zaradni, mało wydolni wychowawczo. Celem spotkań jest nabycie przez rodziców kompetencji wychowawczych, co w konsekwencji ma spowodować właściwe funkcjonowanie rodziny. Poradnia prowadzi także zajęcia psychoedukacyjne z dziećmi, z młodzieżą nie radzącymi sobie w relacjach rówieśniczych, społecznych. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy otacza pomocą psychologiczną dzieci i młodzież przeżywające stany trudne, traumatyczne. Psycholog zatrudniony w Poradni jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Gminnym

Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym, zajmującego się m.in. przemocą w rodzinie. Klientami Poradni są przede wszystkim mieszkańcy powiatu nidzickiego. Ich zgłoszenia są dobrowolne, a pomoc udzielana ze strony Poradni bezpłatna.

Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Nidzicy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzi działania w formie pogadanek, dyskusji na godzinach z wychowawcą oraz indywidualnych rozmów i konsultacji z pedagogiem szkolnym. W indywidualnych przypadkach Szkoła podejmuje współpracę z Komendą Powiatową Policji w Nidzicy, Kuratorami Sądowymi i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nidzicy.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nidzicy to placówka wspierająca dzieci i młodzież, które są ofiarami przemocy w rodzinie. To wsparcie polega przede wszystkim na udzielaniu konkretnych porad, wskazówek dla uczniów oraz ich rodziców. Pedagog szkolny przeprowadza zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży. Uczniowie mają możliwość uczestnictwa w zajęciach socjoterapeutycznych odbywających się na terenie szkoły oraz są objęci pomocą psychologiczno – pedagogiczną. Pedagog szkolny jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nidzicy we współpracy z Komendą Powiatową Policji zajmuje się ofiarami przemocy z terenu powiatu nidzickiego. Ośrodek od 2010 roku realizuje rządowy program „Szkoła bez przemocy”, w ramach którego konsultanci przeprowadzają szkolenia dla nauczycieli i rodziców oraz warsztaty dla uczniów na temat „Pomoc ofierze agresji i przemocy szkolnej”.

IV. Cele i założenia Programu.

Głównym celem programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej, bowiem przemoc może być zarówno następstwem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia

należy zaklasyfikować ją do kategorii negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Warto podkreślić, iż celem Programu jest więc podniesienie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Program przewiduje zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie skuteczności ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy oraz skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących tę przemoc.

Program dąży do rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opartego o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi zachodzi relacja współpracy.

V. Charakter działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Tworzenie powiatowego systemu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego jego realizacja przebiega w następujący sposób:

- Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w zakresie przemocy w rodzinie:
- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych, które spotykają się z problematyką przemocy w rodzinie – udział w specjalistycznych szkoleniach oraz organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami, uczestnictwo w konferencjach, seminariach.
- Współpraca z pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między

innymi: wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, ośrodków pomocy społecznej, oświaty, gminy.

- Wszkolenie kadry w celu organizowania specjalistycznej pomocy sprawcom przemocy.

2. Redagowanie i urzeczywistnienie systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

- Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez udzielania na bieżąco profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych instytucji i organizacji.
- Opracowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych o instytucjach, udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
- Wspomaganie działalności instytucji, kościołów, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.
- Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania czasu w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez programy profilaktyczne.
- Inicjowanie cyklicznych szkoleń, narad, konferencji nt. procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie.

VI. Realizatorzy programu.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem o długofalowym działaniu. Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy przy współpracy:

- Wydziału Oświaty, Promocji, Rozwoju i Zarządzania Kryzysowego;
- Policji;
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

- Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Szkół;
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego;
- Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą środki finansowe z budżetu Powiatu Nidzickiego, dotacji oraz środki pozyskane z innych źródeł.

VIII. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu.

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację, przez koordynatora programu tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, w celu oceny, czy Program osiąga założone cele. Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy na podstawie sprawozdania złożonego corocznie przedłoży Radzie Powiatu informację o zrealizowanych działaniach w programie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jacek Kosmala